

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisorile neînțelese nu se pri-
mesch. Manuscrisurile nu se re-
trimitează.
Birourile de abonațiuni:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai presede în Viena
Budaof, Mose, Huzarstrasse & Fogler
(Gto Maus), Henrich Schalek, Ios
Hymel, M. Dukas, A. Appalik, J. Dum-
seberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Masei, Eckstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Dausbe; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: oseria
garzonă pe o coloană 6 cr.
și 80 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicații mai dese
după tariful și învoială.
Reclame pe pagina III-a
sezi 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĂR DE DUMINECĂ)

„Gazeta” este în fiecare zi
ABONAMENTE PENTRU ANȘI: - în Brașov:
P. unu an 12 a., pe șase luni
6 a., pe trei luni 3 a.
PENTRU ROMÂNIA ȘI STRĂINĂTATE:
Pe unu an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorilor.
ABONAMENTUL PENTRU BRAȘOVU:
la administrațiunea, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe unu an
10 a., pe șase luni 5 a., pe trei
luni 2 a. 50 cr. Cu dusa în
casă: Pe unu an 12 a., pe
șase luni 6 a., pe trei luni 3 a.
Unu exemplar 5 cr. v. a. sau
16 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 39.—Anul III.

Brașov, Duminecă 18 Februarie (2 Martie)

1890.

Brașov, 17 Februarie st. v.

După ce de unu lungu jertfe
de ani s'au adus însemnate jertfe
pentru a lăși meseriile între Ro-
mâni și după atâtea stăruințe ale
bărbaților noștri zeloși și iubitori
de popor, cari și-au pus ca
țintă a îndemna pe popor să îm-
brățișeze „plugul de aur” al
meseriilor, este timpul să ne în-
trebăm: unde sunt măestri
noștri?

Scim, că numai „Asociațiunea
din Brașov pentru sprijinirea în-
vățăcelor și sodalilor români”
aședă și întreține la meserii unu
număr de vre-o 200 de învățăcei
și în timp de 24 de ani, de când
esistă, a dat peste 700 de sodali
destoinici de a deveni măestri,
dintre cari o însemnată parte este
din ținuturile mai dinlăuntru ale
Transilvaniei.

Nu cu mai puțin zel lucră
pentru lășirea meseriilor între
Români și reuniunile cu aceeași
menire din Sibiu și Clușiu și ni-
suițele lor mai sunt sprijinite
de diferite fonduri și Asociațiuni
între cari numărăm și „Asocia-
țiunea transilvană.”

Mulțamită neobositelor stă-
ruințe pe acestu tărâm, vedem
adî cu bucurie, că și poporul
nostru a început a se familiarisa
cu meseriile și că încetul cu încetul
începe a cunoște folosul
loru cel mare, începe a nu mai
desprețui meșteșugul și pe me-
teșugari.

Dovadă despre acesta este nu-
mărul cel mare de ucenici ro-
mâni, ce-i găsim prin atelierile
diferiților măestri nu numai din
orașele mai împopulate cu Ro-
mâni, ca Brașovul, Sibiu, Orăștia,
Bistrița etc., ci și în celelalte
orașe, ca Clușul, Tergu-
Mureșului, Deșu etc.

După ce așa-déră în ce pri-
vesce familiarisarea poporului nos-
tru cu meseriile am ajuns la
unu rezultat atât de îmbucur-

toru, am fi în dreptu a aștepta,
ca să vedem sporindu-se și nu-
mărul măestrilor români.

Lucru durerosu însă, că acestă
sporire a măestrilor români este
așa de slabă, încât nu ține pasu
nici decum cu numărul însemnatu
de ucenici români, pe cari îi gă-
sim prin atelierile diferiților
măestri de prin orașe.

Imprejurarea acesta trebuie să
ne insufle mari îngrijiri.

În ori-ce orașu te vei duce,
chiar și în capitala Săcuimei, Têr-
gul-Mureșului, vei afla mulțime
de ucenici români, der afară de
1—2 orașe, vei întelni forțe rară,
abia ici, colo câte unu maestru
român.

Care să fiă pricina, că avem
așa puțin măestri, cu toate stră-
duințele noastre din anii din urmă?

Etă o întrebare, cu care trebuie
să ne ocupăm seriosu.

Fi-vor mai mulți măestri ro-
mâni pretutinden, der cine-i cu-
noște ca Români și unde se dau
ei ca Români?

În Oradea mare erau încă îna-
inte cu vre-o 25 de ani o mul-
țime de măestri români, astăzi
însă par' c'au dispărut cu totul.
Unde sunt?

Vor fi pte totu pe acolo,
der nu mai sunt ce au fostu,
s'au înstrăinat de noi, mai alesu
prin căsătorii cu străine de legea
și de nemul nostru, și astăzi ei
figură între străini și în casele
loru nu se mai vorbește romă-
nesce.

Acastă tristă privesc ni-o
arată cele mai multe orașe și este
timpul supremu, ca să ne gân-
dimu ce măsuri trebuie să luăm,
ca să ferim pe meseriașii noștri
de desnaționalizare, la care ei
sunt espusi mai multu ca alții.

Ar însemna a căra apă cu ciu-
rulu, decât am totu jertfi și am
totu stăru pentru meserii în si-
nulu poporului nostru, și nu ne-am
îngriji de aceea, ca cei cu plugul

de aur să nu are în brazdă stră-
ină, ci în brazdă romănescă.

Cu unu plan bun și cu o
bună chibzuelă putem să aflăm
mijlocele spre a feri pe meseriașii
noștri de desnaționalizare. În-
tr'unu articolu viitoru ne vom
încerca a arăta cari ar pute să
fiă aceste mijloce.

Revista politică.

Dinăuntru. „Siluire” este cuvântul
cu care reptila guvernamentală din
Clușiu află de bine a întâmpina
dreptele proteste ale diarelor
nemaghiare în contra fabricii
de „ieniceri maghiari” pe care
ministrul Csaky și-a propus a o
înființa sub firma de „Kisdedovo”.
Mai multu, guvernamentalul
„Kolozsvár” (dela 24 Febr. n.)
ne-o spune verde în față, că
proiectul pentru Kisdedovur s'a
îngrijit de armele siluiei, decât
s'ar întâmpla să se mărescă
agitația naționalităților, și că
va spori mijlocele siluiei. „Pentru
acesta nu ne va judeca nimeni,
decă față de popor vom procedu
cu forța brută ca să primescă o
instituție amică omeniei (?) și a
cărei lipsă e ardețore. . . Problema
legei și a ministrului, va fi ca
să paralizeze acestă mișcare prin
măsuri obligătoare.”

Siluire! Etă ce va să dă liberalis-
mulu, etă ce va să dă constituțio-
nismul modernu ungurescu! Sub
scutul acestui constituționalismu
slugile guvernului cutază a ne
amenința cu „siluirea”, decât nu
vom primi unu proiectu de lege,
care atentază la viața și limba
noastră romănescă. Cu acestu
„liberalismu”, ni-au îmbetatu
pe noi și a îmbetatu lumea, cei
dela putere, dela începutul neferi-
citei ere dualistice. Cu acestu
„liberalismu” a adus lucrurile
până acolo, încatu limba
noastră romănescă să fiă desprețuită
și batjocrită între Tisa și Carpați.
Sub firma acestui „liberalismu”,
se prigonesc școlile și aședămintele
noștre de cultură romănescă,
ce le-am redicatu cu sudoarea
feții noastre pe acestu pământu,
pentru a căruia apărare am
versatu atâta sânge, le-am redicatu
pentru înaintarea

neamului nostru de veacuri apesatu
și dripitu.

Ce ironi! Când dincolo, în
cealaltă parte a împărăției,
ministrii se silesc să se împaci-
uiască poporele și să le dea
drepturi egale întru toate, la noi
chiar ministrii lucră, pe morțe
pe viață, la sugrumarea limbei
naționalităților. Și-apoi decât
o faci acesta capii, ce mai aștep-
tați dela slugile lor, dela micii
despoti de prin provincii?

Siluirea și violențele, în casul
de față, sunt proprietatea omenilor
cari își sânt micimea și slăbiciunea.
De amenințările lor nu ne vom
teme nici odată. Nici-odată nu
vom părăsi tărâmul luptei legale
și de aceea stătim pe contrarii
limbei și ai naționalității
noștre, ca în turbarea lor de
maghiarizare se nu se laude cu
siluirea, căci se faci numai de
risc înaintea lumii culte și
civilizate.

În săptămâna acesta s'au petrecut
în dieta ungară scandaluri
nemai pomenite. S'a adus în
24 Febr. n. în desbatere legea
bugetului. Opoziția își îndreptă
atacurile ei în contra ministrului-
președinte Horanszky numi pe
ministrul-președinte Tisza,
neputinciosu politicu, spiritu care
a înveninat totulu, care a
introdus imoralitatea politică,
a împovăratu populațiunea cu
dări. Regimulu lui Tisza e
caracterisatu prin necorectitate
și neonestitate. E neadeveru că
finanțele s'au îmbunătățitu.
Ministru-președinte e o calamitate
pentru țară, căreia i-a făcutu
numai rău. Helfy apostrofă
pe ministrul de honvedei Fejervary,
care a impus honvedei stegulu
negru-galben. E în interesul
lucrării cu succesu a camerei
deputaților, ca Tisza să plece
dela postul seu, căci a ruinatu
și a păgubit parlamentarismulu.
Din abuzuri Tisza trage folose.
Ocupațiunea Bosniei și legea
militară ar fi trebuit să-l
siliească să se retragă.

Ministru Tisza se ridică să
vorbească, der opoziția îl
primi cu strigăte de „Hoch”,
așa că Tisza abia putu vorbi
și președintele dietei trebui de
mai multe ori să cheme la
ordine pe deputați. I-au strigatu
opoziționalii lui Tisza să plece
dela guvern, că i dau și bani
de drum.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Totu lucrulu își are vremea.

— Snová.

Vorbesc de satulu lui Cre-
mene, care era unicu în felulu
seu: rău și fără credință, măn-
care de capu pentru preoții, ce-i
osinda sorțea în elu. Adecă, să
ne înțelegem, nu satulu era rău,
ci omenii din elu, căci omenii
dau nume bunu seu rău satulu

În satulu acesta rău, se necăjia
unu popă harnicu și bunu,
alesulu aleșilor, care anume a
fostu trimis dela vlădicia întru
nedejdea, că prin harnicia,
iscusița și rivna lui cea prea
mare pentru lucrurile dumne-
deesci dora-dora va scoate
ceva din vameșii și fariseii,
din pecătoșii de ei.

Insufletitu de acestă încredere
a mai marilor sei, der mai alesu
întăritu prin cugetulu, că ce
bun prileju i-se dă să ostenescă pen-

tru mărirea lui Dumneșu, popa
se făcu luntre-punte, să i aducă
la calea cea adevărată. În biserica,
acasă, pe stradă, în câmpu îi
lumina cu învățătură creștinească
și folositoare, cari se reogindau
mai întâiu în însăși purtarea
lui cea blândă și în faptele
sale. Ori-unde era lipsă de sfatu,
de ajutoru, de îndrumare,
el era acolo. Orfanilor părinte,
săracilor îndemănă, pricinuiților
scăpare, amăriților mângăiere,
cu unu cuvântu: tuturor
tote, trăia-muria pentru ei.
Der îndreptare nici cătu-i
albulu ochiului. Din potrivă
parcă blândețele și bunătatea
lui ar fi fostu numai unu
îndemn pentru firea lor cea
slabă, căci și de și, pasu de
pasu totu mai obrasnicu își
arătau arama. Injurau,
turau, necinsteau Dumneșu și
sărbătorile, călcu posturile,
curatu ca și păgânii.

Popa, măhnitu din totu adên-
culu, nu pentru ostenețele făcute,
ci pentru împetirea inimii lor,

mergea în biserică, ori se închidea
în casă cerându mila lui Dumneșu
și darulu pocăinții asupra lor;
cine ar fi fostu lângă elu, cum
era atunci, adese i-ar fi văditu
genele rourate de lacrimi pentru
mișelăscu purtare a credincioșilor
sei.

Intr'o Duminecă, pe când toc-
mai intra în biserică să slujescă,
vede o mulțime de caru cu rude
lungi și cu funii pe de latură,
cum se obicnuiesc la caratul fânului,
alergându în fuga mare cătră
fânatele de su-satu ale unui bogă-
tanu. Scărbitu de-atâta nelegiuire,
popa își ridică ochii la ceru,
voindu parcă să cheme mânia
răsbunătoare a lui Dumneșu
asupra călătorilor rânduielei
sale celei sfinte.

Sorele se înălța mândru în
calea sa din spre răsăritu; pe
ceru nu se vedea nici umbră
de noru și paserile cântau
voiose în aerulu plinu de
veră. Peste vre-o oră, așa
cătră capetulu sfinte slujbe,
deodată se aude o detunătură
gröz-

nică și nu multu după aceea
strigăte asurđitoare de „focu”.

Isprăvindu cu sfânta slujbă,
popa se ia și elu într'acolo
de unde veniau strigătele,
ca să ajute decât se mai
poteajuta. Der era târziu
căci foculu trăsnetului din
senin, trimis ca unu „aduși
aminte de cele ce faci”, într'unu
minutu se încinse peste
întregu fânulu bogătoiului,
abia pus peste olaltă, și
purtatu de vântulu, ce prin
căldura sa și-l făcuse, cu o
nespusă iuțelă cuprinse casa,
grajdurile și totu ce era
prin curte.

Pe când cele de pe urmă
raze ale sorelui poleiau cu
lumină roșietică învechitul
turnu al bisericii, bunurile
bogătoiului erau pravu și
cenușă. Ici-colo mai vedeai
câte-o vatră de jărăticu
nestăpănită încă de puterea
apei. Omenii îi mai dau o
tărcolă, o mai împărăștia,
o mai stropesc, apoi se duc
la fumurile lor. . .

Ministrul-președinte spuse, că a făcutu marî isprăvi, că a fostu pentru ocupa-rea Bosniei, fiindcă nu voia să se formeze unu cercu slavu împrejurulu Ungariei. Se provocă la legile făcute sub guvernulu său, pentru ca să arate că a promovatu interesele țării. Isprăvindu-și vorbirea fû întâmpinatu de opoziția cu strigăte de „hoch“.

Bela Komjathy arată, că echilibrulu în finanțele statului numai în aparență e restabilitu, că populațiunea e împovărată cu dări ne mai audite, că în totă țera domnesce nemulțămire. Blasiu Orban dîse, că poporul adus la sapă de lemnă va urgisi totdeuna pe Tisza, precum uresce vulturulu cu două capete (alū Austriei). „Acestu monstru cu două capete, dîse Orban, cu colorea sa năgrăgalbină, care nsemnăză pisma și jalea, nu se pôte încetățeni între Maghiari; în 1848 și 1849 l'am isgonitu de n'a mai rămasu p'aci“ (Vii aplause între Kossuthistii.)

Președintele dietei făcu atențu pe Orban, că Ungaria se află într'unu astfelu de raportu cătră țerile austriace, (Ăsta' rēulu nostru! strigară Kossuthistii) încăt nu e cu cale a se folosi astfelu de expresiuni în contra colorilor, care dincolo sunt respectate. (Larmă n stânga extremă și strigăte: Nu e cu cale, dēr e adevăratu!) Ce ați dîce, decă dincolo s'ar vorbi astfelu despre colorile nōstre? (Mare larmă n stânga extremă și strigăte: Noi n'amū introdusū dincolo colorile nōstre prin contrabandă!)

Orban continuandū, asemēnă pressa guvernamentală, care laudă pe Tisza, cu nisce căni, căroro li-se aruncă oșe, ca să latre. Președintele ilū apostrofă, că se nu atace pe cei cari nu suntū de față ca să se apere.

Ministrul de agricultură Szapary, luă în 25 Februarie în apărare bugetulu, recunoscu că s'au făcutu greșeli în administrația financiară, că s'a împovăratu populațiunea cu dări, dēr că acum finanțele s'au adusū în ordine, măcar-că într'unu rēndū era aprōpe să dea falimentu statulu.

Abranyi spuse, că judecandū după stările de ađi, mai că ești sedusū a dîce că e mai bunu absolutismulu decătū parlamentarismulu. Vorbitorulu atrase atențiunea asupra pericolelor ce amenință parlamentarismulu din partea naționalităților și a panslaviștilor; prin urmare rēu face Tisza, că denunță la pe opoziționalii maghiari la corōnă, cu care vrea să se acopere. Impută lui Tisza, că n'a făcutu nimic în afacerea legii incolatului pentru revoluționarulu și antidinasticulu Kossuth. Dēr după succesele dobēdite până acum de opoziția, ea nu va înceta lupta. Pe ministrulu Tisza nu-lū mai apēră nici unū bastionū,

nici o tablă de oțelū, ci numai o peliță subțire, pelea obrazului său.

La aceste vorbe opoziția începū să aplaude furtunosū, ér guvernamentalii cerură să fiă chematū la ordine Abranyi. Se născu o larmă infernală, și când președintele chemă la ordine pe Abranyi, dîcēndu'i, că astfelu de expresiuni nu se folosescū în nici o societate cinstită necum într'unu parlamentu, opoziționalii se repeșiră la tribuna președintelui amenințandū-lū, guvernamentalii alergără după ei, pumnii se ridicarā'n sus și era p'aci să se ncaere deputații unii cu alții. Președintele fū nevoitū să'ncheiă ședința.

La 26 Februarie luă cuvēntulu Karol Eötvös, lăudă pe Abranyi, c'a adusū în discuțiune în ședința trecută cestiunea lui Kossuth, numi pe ministru-președinte se repeșiră la tribuna președintelui amenințandū-lū, guvernamentalii alergără după ei, pumnii se ridicarā'n sus și era p'aci să se ncaere deputații unii cu alții. Președintele fū nevoitū să'ncheiă ședința. La 26 Februarie luă cuvēntulu Karol Eötvös, lăudă pe Abranyi, c'a adusū în discuțiune în ședința trecută cestiunea lui Kossuth, numi pe ministru-președinte se repeșiră la tribuna președintelui amenințandū-lū, guvernamentalii alergără după ei, pumnii se ridicarā'n sus și era p'aci să se ncaere deputații unii cu alții. Președintele fū nevoitū să'ncheiă ședința. La 26 Februarie luă cuvēntulu Karol Eötvös, lăudă pe Abranyi, c'a adusū în discuțiune în ședința trecută cestiunea lui Kossuth, numi pe ministru-președinte se repeșiră la tribuna președintelui amenințandū-lū, guvernamentalii alergără după ei, pumnii se ridicarā'n sus și era p'aci să se ncaere deputații unii cu alții. Președintele fū nevoitū să'ncheiă ședința.

Din afară. Se vorbește, că între Grecia și Serbia s'au făcut invoieți anumite pentru posibilitățile ce s'ar ivi și că Muntenegrulu s'a apropiatū fōrte multū de acest cercū de interese; scopul acestei uniri se dîce că este a paralisa pe Bulgaria și a preveni unei eventuale întinderi a acesteia în Macedonia și în Serbia vechi. Călătoria ministrului muntenegrēnū de esterne, precum și chemarea celui mai distinsū oficerū rusū de marină, a admirului Kremer, în fruntea flotei rusesce a Mării Negre se aducū în legătură cu invoiețile de mai sus. Din cartea verde a Angliei asupra Turciei se vede, că scopul ce se urmărește este restabilirea vechiului imperiu sērbū, în fruntea căruia ar putē fi pusū principele Nichita alū Muntenegrului, „uniculū amicū credinciosū“ alū Țarului, cum l'a numitū acesta.

Marele imperiu sērbū ar consta, după socoteala celorū din Petersburg, Belgrad și Cetinje, din: regatulū Serbiei, Serbia vechi, Muntenegru, Bosnia, Ertegovina și părțile locuite de Sērbī din Ungaria de sud.

„Ruskij Invalid“ împărtășese érăși despre o nouē sporire a armatei rusesce și anume a armatei cazacilor de Kuban, Terek și Ural. Armata cazacilor de Kuban consta până acum în timp de pace din escadronulū cazacilor de gardă din Kuban, din divizia de cazacl de Kuban și din 11 regimente de călăreți de categoria întâiu. În timpū de rēșboiu se mai adăugau câte 10 regimente de categoriile de a doua și a treia. După noua organizația însă, efectivulu de rēșboiu alū armatei cazacilor de Kuban se sporesce cu 2 regimente de întregire de câte 4 sotnii, adecă și categoria a doua și a treia vorū consta din câte 11 regimente. Armata cazacilor de Terek numēră, afară de escadronulū cazacilor de gardă din Terek, câte 4 regimente de fiă-care din cele trei categorii; apoi s'a sporitū cu unū alū 5-lea regimentū de categoria întâiu, cu regimentulu Cernomoric și cu înmulțirea sotniilor dela 4 la 6 de fiă-care regimentū. Acum se mai sporesce pentru casulū de rēșboiu cu câte o sotniă de fiă-care regimentū de categoria a doua și a treia, adecă cu 8 sotnii. Decī regimintele de întregire vorū consta în viitorū, în locū de câte 4, din câte 5 sotnii. Armata cazacilor de Ural, care numēră în categoria întâia escadronulū cazacilor de gardă din Ural și 3 regimente de călăreți, avea mai înainte în casū de rēșboiu 3 regimente de categoria a doua și 2 regimente de categoria a treia, cu totulū 30 de sotnii. În viitorū vorū fi 32 de sotnii, decī sporulū e de 2 sotnii. Cu totulū s'au sporitū, cele trei armate de cazacl cu 18 sotnii ori escadrōne ori cu 2700 călăreți. Armata cazacilor de Don s'a sporitū cu câte 2 regimente de fiă-care categoria, decī cu 6 regimente. Aceste sporuri suntū cu atâtū mai îngrijitōre, cu câtū organizarea categoriei a doua și a treia la armatele de cazacl facū cu puțință concentrarea deplină a categoriilor întâiu la granița vestică și întrebunțarea lorū pe unū teatru de rēșboiu europēnū.

SCRILE ȚILEI.

Decoratū. Maiestatea Sa monarhulū a decoratū pe consilierulū de cancelariă alū ambasadei austro-ungare din Constantinopole, Longinū Holbură, cu crucea de cavalerū alū ordinului Franciscū Iosifū.

Informațiuni pentru comercianți și industriași. Ministrulū Baross a dispusū

să se ușureze orientarea celorū intereseși cu privire la raporturile comerciale, industriale vamale, și la tarifulū de transportū, cari nu suntū în pozițiune a urmări neîntreruptū acestă afacere cu atențiune Astfelū organele căilor ferate au fostū avisate, să dea comercianților lămuriri necesare, și camerele comerciale și industriale au fostū provocate să se adreseze în tōte cestiunile cătră cea mai deapropē conducere de afaceri a căilor ferate, cum suntū organele stațiunei. S'a mai dispusū, ca singuraticile camere comerciale și industriale să înființeze biurourī de informațiuni și unū biuru centralū de informațiuni în ministerulū de comerțū, la care se va începe a lucra la 1 Aprilie.

Industria ambulantă. O deputațiune a camerei de comerțū și de industria din Mișcolțū s'a dusū la ministrulū Baross, ca să'lū rōge în numele comercianților de manufacturī din Rima-Szombat, Rosenau, Losoncz, Neusohl și Kesmark, să modifice § 12 din proiectulu de lege depusū în dietă în afacerea exercitării industriei ambulante. Petiția e iscălită de 150 comercianți și în sensulū ei orașele cu magistratū regulatū să pōtă opri comerțulu ambulantū pe teritoriulū orașului, decă consiute la acestă și municipiulū și camera comercială. Ministrulū a făgăduitū, că și va da silința să rezolveze afacerea în modū satisfăcētorū cercurilorū interesate.

Institutū bacteriologicū în Pesta. Lucrările pentru înființarea unui institutū în care să se vindece turbarea și să se instrueze medicii, se urmăză cu mare activitate, deōrece ministrulū de culte și instrucțiune grăbesce ducerea în îndeplinire. Se crede, că în Aprilie se va și deschide institutulū, deși nu se vorū putē da prelegeri după tōte cerințele. Directorulū institutului va fi d-lū Hőgyes Endre, profesorul de universitate.

Comună independentă. Ministrulū ung. de interne a datū voiă, ca stațiunea căii ferate Simeria, constătātōre din comunele de până acum Pescăria, Simeria și Măulești, aflātōre în comitatulū Hunedōrei, să se organizeze și desvolte ca comună mică și independentă sub numele falsū de „Piskitelep“ (Colonia Simeriei.)

Fișpanū alū Solnocū-Dobēcei a fostū numitū br. Carol Borneimisa, rămānēndū Banffy fișpanū alū Bistriței-Năsēudū.

Congresulū corpului didacticū din România se va ținē în anulū acesta în Bucuresci în zilele de 26, 27 și 28 Martie. Se vorū discuta mai multe cestiuni importante.

„De-aici să învățămū pildă — dîse popa mergēndū și elū cu ei, —„aceea anume, că totū lucrulū își are vremea lui. Șese zile avemū pentru trebuințele nōstre, a șēptea este a lui Dumnezeu, — decī să o cinstimū“.

Ioanū Kovary.

Poesii populale

culese de Laura Veturia Murșaganū, din Șirégū.

Măi badiță d'angă iazū,
Fă'ți fântānă la prilazū
Și strigă sēra pe lună:
—Hai lele la apă bună.
Io din graiu că ți-oi grāi:
—Ba eu bade n'oiu veni,
Că n'am pāuză de-a n'albi,
Nice vorbe de-a vorbi;
Că pānzele le-am n'albitū,
Când, badiță, ne-amū iubitū,
Și vorbele le-amū gātātū
Când, badiță, ne-amū lāsātū

Bade, iuimă de piatră
Ce nu vīi la mine-odată,

Să mă veđi vie-'sū ori mōrtă
Și măicuța cum mă pōrtă,
Că mă pōrtă ca pe-o flōre
De mă mai uscū pe piciorē.

In grādina mândrii mele
Rēsărit'au două stele;
Dēr nu'sū stele rēsărite,
Că'sū două flōri înflōrite.
Nu știu Dōmne cum să fiă
Să le puī în pālăria,
Să facū la fete mânia.

Frunză verde de cicōre
Māndra'i mare țesētōre,
Țese-unū cotū și'lū pune'n podū,
Țese-o matră, rupe-o spată.
Frunză verde din cărare
Māndra-i mare cusētōre,
Că'ntr'unū anū și jumētate
Ți pune-o cămașă'n spate.

Morișcuță, mōră'n vēntū
Unde macină argintū
Nevestele gura'și vēndū,
Fetele umblă plāngēndū,

Că ele nu'ncaipū la rēndū.
Eu acolo duce-m'oiu
Și morārașū pune-m'oiu
La fete rēndū face-le-oiu.

Pāseruică, pāsērea,
Decă ești din țera mea,
Eu ți-așū da o cărticea,
S'o ducī la mândruța mea,
S'o cetēscă Vinerea,
Ca să'mī scie inima.

Jele-i Dōmne, cui e jele
Jele-i inimuții mele
După clopulū cu petele,
După ochii mândrii mele.

Jelui-m'ași și n'am cui,
Jelui-m'ași cucului.
Cuculū cāntă la isvorū,
Vēra când mie miī dorū.
Cucule, pēnă merie
Totū așa mi-ai cāntatū mie
De pe orēnga de ștejarū
Să trāescū cu multū amarū,
De pe crēnga de moliđi

Să trāescū fără pārinți.
De pe crenguța de brađi
Să trāescū fără de frați.

Lelea cu șurțū de mātase
Ar fi bună preotēsă —
Pagubă că nu soii cōșă;
Lelea cu șurțū de barșonū,
Ar fi bună după domnū;
Cenușa-i ajunge'n hornū
Și n' cuportū māțele dormū
Și pe vatră cānii latră.

Rumenēla din poticā
Face pe lelea voinicā.
Dēr ori cātū se rumenesce
Totū mai tare se hīdesce.
Când e peste-o șēptēmānă
Sē-ți iei clopu într'o mână
Și să fugi de ea o lună.

Batā-te bātutu lele,
Că voinicū sdravēnū te cere
Și tu totū dīci că nu-i mere.

Podul celui nou de peste Murășul de lângă Mintia avea să se predea comunității în 1 Martie n. Prin acest pod e pusă Deva în neîntreruptă comunicație și cu părțile fostului comitat al Zărandului.

Expoziția de obiecte de ale industriei de casă se va organiza de Rosalii în Orăștia. Terminul de anunțare pentru espunere e ziua de 9 Martie n.

Primarul acuzat. Primarul din Timișoara, Nicolau Posta, a înmănatu fișanului Caraș-Severinului un act de acușare, constatator din 30 de puncte, în contra primarului Caransebeșului, Ionu Nemoianu, care e acuzat de abuzuri cu banii comunali. S'a și numit o comisiune, care cercetează de câteva zile toate ramurile administrației.

Nu cumva avem și aci de a face cu vr'o nădrăvănia „patriotică?”

Societatea pentru cultura și literatura română din Bucovina. Mai mulți domni membri ai Societății au binevoit a declara, că voru ține în decursul ernei acesteia în Cernăuți unu ciclu de prelegeri publice. Duminecă în 18 Fauru (2 Martie) a. c. va deschide acestu ciclu Cucern. sa D-lu *Dimătrie Danu* vorbindu despre „*Armenii orientali din Bucovina*”: 1. Despre istoria lor dela imigrare până astăzi; 2. Credința și datinile lor religioșe și profane. Prelegerile se voru ține în localitățile Societății, intrarea grătuită. Inceputul la 6½ ore s'era.

Postu de medicu de cercu. In comitatul Mureș-Turda s'a publicat concursu pentru ocuparea postului de medicu cercualu pentru cerculu Riciului de Câmpia (Mező-Rücs) cu reședința în comuna românească Riciu. La acestu cercu aparțin comunele curat românești: Riciu, Pogăceua, Sănmărtin, Milășel, Bala, Bozediu Lechințoara; și comunele mixte, româno-maghiare: Șamșud, Ulieș și Săbediu. Salaru: 1000 florini la anu, scrierea unui receptu 20 cr., visita în cercu afară de comuna Riciu 1 fl. Numai cei provăduți cu diploma de doctoru în științele medicale potu concura. Terminul de concursu e 15 Martie. Petițiile sunt a se adresa proprietarului cercului Mureșulu de sus (Felső-Marosi járás főszolgabiroi hivatalhoz, în Maros-Vásárhely). Locuitorii acestui cercu fiind în absolută majoritate români, ar fi forte de dorit, ca acestu postu să fi ocupat de unu Român. După cum suntem informați, Românii sunt gata a lupta din toate puterile pentru reușirea concurentului român.

Podul de peste Dunăre din Budapesta amenință să cadă. Pericolul l'a constatat inginerul olandez Th. Haltjens, care a fost primit în zilele trecute de ministrul Baross și rugat să-și lămurească în scris motivele temerei sale. Haltjens, dice, că ferul, care nu e închis hermetic, îl mănă rugina și capetele șurupurilor prin povara cea forte mare și prin neîntrerupta sguduire se sfărâmă în 40—50 de ani.

Petrecere populară. Ni-se scrie din Pesacu, comitatul Torontal: Sămbăta s'era, în 10 (22) Februarie s'a arangiat aci unu balu român național, care a succedat peste așteptare. Aușiamu vorbindu omeni din publicu, că o astfel de petrecere națională nu s'a mai pomenit în comuna noastră, ori și de a fostu o petrecere vre-odată, nu s'a întocmit din partea națiunii noastre, ci din partea Nemșilor. D'eri tinerii din zilele de aci nu fac ca bătrânii, ci facu cu totul altcum, au înființat fel de fel de societăți și dau și baluri. Arangiatorii acestui balu au fost membrii corului român din locu. Inteligența română a fost totu la bal în frunte cu d-lu parochu T. Miculescu, d-nii învățatori D. Mesaroș și D. Burjor și alții. D-lu comerciantu A. Isacu

dimpună cu soția sa d-na Livia au jucat o horă forte interesantă și au cântat o poezie națională, încât au fost de toți aplaudați. Toți jucau cu cel mai mare focu. Lămpile și luminele, iconele și oglinzile ce erau puse rotă pe pereții salei nu mi-se păreau atât de strălucitoare, ca fețele petrecătorilor. Petrecerea s'a continuat până în revărsatul zorilor, când apoi cu inimile liniștite și pline de mulțumire ne despărțăm prin stringerea mânilor. Rămân de binevoitori: Cusmanu Ștefanu Bogdanu, economu și coristu la basu altu II-lea.

Preotu omoritu. In comuna Kokrics din comitatul Tencin fu aflatu mortu în odaia sa bătrânul preotu de acolo. Capulu îi era sfărâmat și ochii scoși. Dulapurile erau sparte și deșertate. De urma fapturilor nu s'a dat până acum.

Bolnavi maltratați. Autoritățile din Pojunu i-s'a făcut arătare, că îngrijitorii din despărțământulu de nebuni alu spitalului de acolo trată pe bolnavi în modu neumanu. Incepându-se cercetarea, se dovedi, că îngrijitorul Kinasz maltrata îngrozitoru pe bieții nenorociți de nebuni, ba doi au murit chiar din pricina maltratărilor. Kinasz fu arestat, ăr tribunalulu porunci să se desgrope cadavrele. Iritațiunea populației e forte mare. Din împrejurime sosesc omeni și ceru să fi liberați din spitalu bolnavii, cari se țin de familiile lor. Până acum s'au descoperit douăspre-dece casuri de maltratare a bolnavilor și nebunilor, cari au și murit. O femeie din cea mai bună societate a fost legată cu p'urul ei de crucea ferestrei și bătută până ce i-s'a rupt p'urul cu o bucată de pele a capului. Fiulu nebun al unui consilieru judecătorescu fu torturat de morțe. Odată a fost dus din negligență în camera de sectare unu omu greu bolnavu, ăr altă-dată unu bolnavu leșinat în urma chinurii. Cercetarea se face pe trei ani înderăt. La poliția sosesc mereu denunțari. Procurorul a început oficialu procedura criminală. Ministrul de interne a chemat pe directorul spitalului Dr. Kanka să se înfițeze nemijlocit înaintea sa. Se așteptă să se trimită unu comisaru ministerialu.

Ce sălbatăci!

Despre o întâmplare îngrozitoare se împărtășese din Damhida, com. Odërheiu. În timpul din urmă au fost repetite focuri acolo. Nu de multu se aprinse ărăși o casă și fiindu ventu luară focu mai multe șuri. Locuitorii se puseră desperați să stingă foculu, când observară, că flacăcul de 18 ani Ionu fugi dintr'unu edificiu, care ardea. Omenii îl prinseră și-lu legară, și cu toate rugărilor lui, îl aruncară în flăcări, deoarece îl bănuiau că elu a datu focu. Cadavru arsu ca cărbunele fu găsit între bărnele, care fumegau încă. Gendarmeria a făcutu câteva areștări.

Soția ucigașă. Foaia maghiară „Jász-Nagy Kun-Szolnok” aduce amănunte despre unu omor înfricoșat întâmplat la 31 Ianuaru a. c. între 5—6 ore s'era în Solnocu. Bărbatul ucigaș se numia Carol Vaczek, ăr nevasta lui ucigașă Friderica, nasc. Gyénes, care a fostu măritată încă-odată. Nevasta trăia în vecinică neînțelegere cu bărbatul și adeseori, când după c'ertă se băteau, Friderica arunca după bărbatul ei cu ori ce-i cădea în mână, de multe-ori cu cuțitul. Intr'o zi ea și-a propus să-i facă sfârșitul. Tocmai venise la casa lor unu anumit Oster Vince, ca oșpe. Bărbatul, după ce se reînțorse dela baie, s'apucă de cheuitu cu pretinulu său. Ce s'a întâmplat, ce nu s'a întâmplat, destul că nevasta și bărbatul certându-se amar și ărăși afară din casă; c'ertă însă nu se sfârși cu atât. Vaczek și cu

nevastă-sa se înc'erară. Femeia, după cum a mărturisit însăși, a străpunsu cu cuțitul pe bărbatul ei, tocmai pe g'aleria. Gendarmeria a pus mână pe femeia ucigașă, care a mărturisit, că cuțitul ce l'au aflatu ei sub portă, ea l'a aruncat acolo și că cu acel cuțit a străpunsu pe bărbatul său. Faptulu a născut mare senzație în oraș și împrejurime. Prietinu lui Vaczek, Oster Vince, și unu altu comerciantu, Fein Mor, care era chiriașulu lui Vaczek, încă au fost deținuți. La investigația nu s'a putut descoperi nimic mai multu decât cele ce le-a mărturisit ucigașa femeie. Că investigația s'a putut sfârși în timpu așa de scurtu este de-a se mulțami numai judeului investigatoru Paulu Fassie. Femeia ucigașă nu arată nici măcaru prin vre-o mișcare seu vorbă, că-i pare rău de fapta ei.

Focu grozavu a fostu în comuna Zsadany. Au arsu 30 de case și 4 omeni. Acesta comuna a arsu de două-ori în cursu de unu anu.

Dorul v'eduvei. În Șiria a murit în zilele trecute unu bătrân, rămânendu în urmă o v'eduvă tinerică și frumoșică. După câteva săptămâni dela morțea bătrânului soțu, v'eduva se înfișă la primăria comună rugându cu lacrimile în ochi, ca să-i dea voia să se desgrope bărbatul și să-lu mai vadă odată, căci m'ore de dorulu lui. Primarul și notarulu bănuind, că trebuie să fi ceva la mijlocu, o descoseră cu vorba pe v'eduva, care — șir'eta de ea — la fi-țe vorba ofta și se făcea că o podidesce plânsulu. În cele din urmă v'eduvă durdulia v'eduvă, că nu i-se prinde prefăcătoria ei, le spuse curat, că vr'e să se mărite, și scie, că bărbatu-s'ea a avut 200 florini; d'eri negăsind banii nicăiri acasă, trebuie că suntu îngropați cu elu. Mortulu fu desgropat și în șerparulu, cu care era încinsu, se găsiră cei 200 fl.

Impușcatu la țintă. Precum spune „Sz. Hirado”, Sămbăta trecută se duse compania 10 din regimentulu de infanteria din Seghedin să împușce la țintă și puse pe recrutulu Adolf Kleimann din Seghedin să arate împușcăturile. În urma unei împușcături țintite rău, glonțulu pătrunse prin p'etele ap'ertor în g'atul soldatului, care muri a doua zi în spitalu.

Unu care vr'e pedepsă mai mare. Unu d'ileru din Sibiu fu pedepsit cu 3 zile închisore pentru beția, spune „Sieb. D. Tgbltt”. D'ilerulu se rugă să-lu închidă mai multu vreme, căci pe frigulu acesta mare nu e de trăit afară din închisore.

Bătrânețe. În ziua de 3 Februarie a. c. a încetat din viață locuitorulu Marinu Flondoru, din comuna Murgesei, județulu Gorju în România, în v'rstă de 112 ani. Locuitorulu Nițu Gógă, din comuna Diosci, județulu Romanu în România, a încetat din viață în v'rstă de 115 ani.

Uneltiri de maghiarizare.

Nimicu nu p'ote fi mai imbucurătoru pentru noi Românii ca atunci, când putem constata, că conștiința națională s'a redeșteptat chiar și în păturile cele mai de jos ale poporului nostru. Unu asemenea casu ni-se împărtășese de astă-dată din comuna Tirimia-mare, care se află în marginea S'ecuimei, adevă în una din părțile cele mai espuse pentru poporul nostru.

În comuna acesta se află pe lângă școala română confesională și o școală ungurească de stat, pentru susținerea căreia și asupra poporului român din acea comună s'a pus unu arancu de dare de 5%, pe care de unu șiru de ani

ilă plătesce neîntrerupt. În cele din urmă însă, deși pe lângă mari încordări i-a succedat bunulu poporu român din Tirimia, ca să-și întocmească școala bine și întru toate cor'espundătoru legiloru, ceea ce fiindu constatu și recunoscutu și din partea oficiului inspectoratului r. u. de școle, poporul român din Tirimia a cerut dela ministrulu ungurescu de culte și instrucțiune publică, ca să fi de aci înainte scutitu de cele 5% de dare pentru școala ungurească, avându-și deja școala sa confesională bună și cor'espundătoru legiloru.

În urma acestei cereri, după cum ni-se scrie din Tirimia, în 8 Februarie n. c. s'a prezentat în comună fisolgăbirulu cerculu Ernotu, Horvath Albert, care fără a înștiința pe fruntașii români ai comunei, fără scirea senatului școlastic român și a primăriei, se apucă și, sub cuvântu că adună pe „poporul român gr. cat.” din comună, adună numai pe 16 Români din sat, pe cari p'ote tocmai anume îi alege dintre cei mai săraci și mai necăjiți, despre cari credea, că suntu cei mai nepricepuți.

D'eri s'a înșelat fisolgăbirulu. Tote încercările de a-i face pe cei 16 Români să se declare, că nu le trebuie școala românească și că vr'u să se folosescă de școala ungurească, au rămasu zadarnice.

„Nu, domnule, nu!” — răspuneră bravii noștri Români. Noi ținemu la legea noastră, copiii noștri vr'em să n-vețe românește, avem școala noastră, nu ne trebuie școala ungurească!

În cele din urmă, v'edundu fisolgăbirulu, că n'o p'ote scote la cale cu Românii, încep a da cu piciorulu în pământu:

„Voi sunteți ca tribunii!” dice elu. „Șiți că numai învățatură ungurească este, a voastră învățatură nu plătesce doi creștari; nu din școală ca a voastră s'a făcutu omu învățatu popa vostru, advocații voștri N. N. și N. N. și alții, ci din școli unguresci, cum este cea de stat din satulu vostru. Lăsați-v' școala și v' dați la cea ungurească, nu rămâneți totu proști ca bătrânii voștri, să nu mai lucre și copiii voștri pentru câte 20 cr. pe zi, ci să între în diregătorii, căci vedeți bine, că numai cu limba ungurească puteți trăi!”

Tote vorbele lui s'au prinsu ca mazărea 'n p'ete. Poporul a răspuns:

„Nu, nu și ărăși nu! Nu ne lăp'dăm de școala noastră odată cu capulu!”

După acesta a început fisolgăbirulu să bage vină, că nu e bun contractulu încheiatu cu învățatorulu; a întrebatu de câți ani funcționează învățatorulu în comună, cine a făcutu contractul, cine a scrisu la ministeru ca să fi scutitu poporul de cele 5% de dare pentru școle de stat etc. Preotulu din Tirimia-mare, d-lu Alexandru Maioru, împreună cu d-lu protopopu B. Hossu din Tergu-Mureșului, s'au grăbitu a lua măsurile de lipsă pentru a paralisa încercările de maghiarizare ale răuvoitorilor, căci precum se vede fisolgăbirulu avea la mână toate documentele înaintate la ministeru și Românii din Tirimia suntu aproape siguri, că ministrulu i-a scutitu de cele 5%, deoarece pe baza documentelor așternute, a trebuit să-i scutescă, numai câtu fisolgăbirulu mai umblă să incurce trebile, căci nu-lu lasă inima să pună în primejdiă școala de stat, care fără cele 5% aruncate pe spinarea Românilor, nu sciu de cum se va susține.

Noi însă încredințăm pe bravulu nostru poporu din Tirimia-mare, că decă se va purta totu așa de voinicesce, cum s'a purtat acum, și decă și în viitoru va ține totu așa de str'ensu la limba, legea și școala lui românească, de bună s'ema că Dumnezeu îi va ajuta și uneltirile dușmanilor noștri naționali voru rămân zadarnice.

„Lasă, că o să-l vindec eu pe finul de dragoste!“

„Spune-i numai, că desăru nu sunt acasă, pentru-că am de dus la mără, și fă-i cum-va semn să nu scape vrabia din mână.“

Nașa făcu tocmai după cum îi spusese băbatul său.

Să fi vădită bucurie pe capul cioroiiului! D'abia aștepta să însereze odată și gândea că clipitele nu se mai mișcă din loc, atât il zoria dela inima lui cea păsărescă.

In sfârșit însără. Țiganul o luă într'ascuns pe-o ulicioră mai dosnică, sări gardul nașului, din grădina întră în curte, din curte în casă... Lumea lui de-aci înainte!

Nașa îl aștepta cu un blid de plăcinte câtă pe colo. Il pofti pe fin la masă, îi turnă un pahar de vin, der când se puie Țiganul paharul la buze, ce aude prin curte?... Gura nașului, care pe semne găsise mără prinsă și se întorsese îndărăt.

„Aoleo, fine, ce ne-om sci face, că vine băbatul dela mără!“ grăi nașa cu spaimă.

„E rău, nașa, că știu, că nașu nu prea știe de glumă, și-i vai de sufletul dadii de m'o găsi aicea... Ascunde-mă unde-va, să te ție hălă de sus!“

„Da unde să te ascunzi, fine, pe-catele mele!... Hai de grabă după cup-tor, că te-oiu înveli c'unu țol, cu ceva să nu te cunoscă!“

Și câtă ai bate 'n palmi, Țiganul era după cuptor, învelit c'unu țol mare de sus până jos. Inima-i bătea mai habitură ca ciocanul pe nicovală și spatele-i erau curată mușinoiu de furnic.

Nașul intră 'n casă c'o despicătură sdravénă în mână. Era necăjită focu, căci trânti ușa, de se cutremură casa 'ntrégă.

„Ce-i, bărbate, ai găsit mără prinsă?“ îl întrebă nevasta.

„Prinsă, fire-ar a naibei“, răspuse nașul scurt și răstit, și după aceea încep să se plimbe cu pași mari prin casă.

Țiganul țipăia mai amar ca șorecele prins în clupcă.

Se primblă nașul, câtă se primblă, până când ajuns în dreptul cuptorului. Aici se opri.

„Da ce mătăhală e cea de după cuptor, nevastă?“

„Ce să fiă, bărbate!... Ia vițelul nostru, bată-l norocu să-l bată, a scăpată acuma cătră sēră la vacă și-a supt'o, de n'am putut mulge un strop de lapte.“

„Așa!“ răspuse nașul necăjit. „Las că l'oiu înveța eu, să mai sugă laptele dela vacă!“ Și fără a mai aștepta multă și încep să mângăie țolul coala apesată cu despicătura, cu care intrase în casă.

Țiganul răbdă, câtă răbdă, până când vădend, că nașul îl îndesă mereu cu dragostea, încep să strige: mu-u! mu-u!, să i-se facă milă nașului de vițel.

Dér de unde!... Nașul jap! jap! intr'una ca la bătutul păpușoiului, până când vițelul, vădend că gluma se 'ngroșe prea de tot, țup! de după cup-tor și șterge-o pe ușa afară!

A doua zi de dimineță nașul îl întâlnește pe finul trecend pe uliță cu o olă în mână.

„Unde mergi, fine, cu ulceia așa de diminătă?“

„Iacă mă duc și eu să capăt de unde-va un pic de lapte pentru biță mamă-mea, că-i betegă de trei zile și doresce lapte.“

„Ei, fine“, grăi hoțul de naș, „apoi trebă e asta!... Dumnia-ta să ceri lapte dela străini, când sci că noi avem vacă fătată numai de-o săptămână două.“

Da finul: „Mai lasă-te, scumpule, c'asără câtă pe-aci să omor vițelul numai pentr'unu strop de lapte!“

MULTE SI DE TOATE.

Transportarea ducelui de Orleans.

Diarele parisiane aduc amănunte despre petrecerea ducelui de Orleans în arestul din Paris (Conciergerie) și despre transportarea lui în închisora din Clairvaux, în provinciă. In sēra nopții, în care a fost transportat, ducele era foarte nervos și mereu întreba, când îl vor duce din Conciergerie? Lucru firesc, că nimeni nu putea să i dea un răspuns hotărît, fiind-că despre transportarea lui nu știa decât guvernul. Acastă nesiguranță neliniștea mult pe ducele. El spera că-l vor grația și declarațiile contrare ale amicilor săi îi cădeau foarte rău. „N'am venit din cauze politice în Franca“, le răspundea el. Luni după amiez, ca de obicei, primi pe amicii săi; cu ocazia acēsta el purta un surtuc (haină) negru. După 5 ore s'a îmbrăcat în alte vestminte și și-a mâncat prânzul cu multă poftă. La 10 ore sēra se prezentă la ducele directorul închisorii și l'a încunoscîtat, că-l vor duce de-acolo. Ducele, care tocmai se desbrăcase, oaci voia să se culce, se gati numai decât de drum și strinse scrisorile, le sigilă și le adresă prințului Luynes. Noptea la 11 ore și 30 minute, ducele își părăsi odaia și, însoțit de mai mulți funcționari ai arestului, merse în curte, unde l'a aștepta o birjă, în care se sui și cu el dimpreună doi polițai superiori. Când se aședă ducele în birjă, duse cătră directorul arestului: „Deși am fost prizonier, niciodată nu mi voi uita de timpul, care l'am petrecut în Conciergerie. D-ta te ai purtat cu multă grijă față de mine. Dă-mi mâna. Ți mulțumesc.“ După acestea a dat câte-va bacșuri la nise servitorii. Trăsura apoi plecă peste Pont Neuf cătră gara Pantin. Pentru ca să se încunjure grămădirea curioșilor, departe îndărătul birjei, în care ședea ducele, venia o altă birjă c'unu domn învelit într'o blană frumoasă, ce mergea cătră gara dela Lyon. După-ce ducele a ajuns în gara Pantin, a fost primit de șeful gării, care deja la 6 ore sēră era avisat, că ducele sosese în noptea aceea; dimpreună cu cei doi polițai a fost condus în cancelaria gării. Publicu nu era de față de loc, fiindcă nimenia nu presupunea, că ducele avea să fi transportat atunci. Prințul era foarte liniștit. Tocmai fuma o țigară când trenul, ce avea să-l ducă, era deja gata. Trenul a sosit la 8 ore dimineța în Clairvaux. Directorul arestului de acolo aștepta la gară pe prizonier. Ducele se află acum în prinsora de-acolo și, după cum se spune, e foarte bine tractat. Amicul său, prințul Luynes, a mers la Clairvaux în zilele trecute, ca să cerceteze pe ducele.

Fată tetovată.

„Figaro“ din Parisu spune, că în zilele trecute s'a prezentat la redacția lui o fată abia de 20 ani, care după obiceiul indianu era tetovată din creșet până'n tălpi. Fata a cădută în mâinile Indianilor dimpreună cu părinții săi, și ca să scape de măcel, tatăl s'a hotărît ca să-i tetoveze fata. Indianii adecă țin în mare cinste pe omenii tetovați. Pe corpul fetei sunt tetovate fel de fel de flori și figuri ce reprezintă chipuri creștinesc. Pe pieptul fetei e tetovată numele ei: Irena, er deasupra lui sentința: „Nic-i odată să nu despezzi!“

Alte împrejurări.

Nevasta tinēră (la balu): Astăzi joci cu multă mai bine, bărbățele dragă. Ți aduc aminte, la început totu mereu imi călcai haina? Băbatul: De sigur, dór atunci nu trebuia să ție-o plătesc eu.

Venitul curat al expoziției din Parisu.

Foile franceze asigură, că venitul curat al expoziției din Parisu este mai

mare decât a fost socotit până acum. Se spunea adecă, că ar fi de 8 milioane franci, der după socotelile esacte mai nouă, venitul curat întrece suma de 9 milioane.

Noul tarif al Căilor Ferate Române.

Cu ziua de azi, 1 Martie n. (17 Faur) s'a redus și tarifulu căilor ferate din România în mod însemnat. Etă câteva tace din noul tarif:

Table with columns: Din București la:, Cl. I, Cl. II, Cl. III. Lists various destinations like Bacău, Brlad, Botoșani, Brăila, Buzău, etc.

Prețurile aci indicate în lei sunt calculate numai pentru călătoriile cu trenurile de persoane seu mixte. Pentru trenurile accelerate aceste taxe se sporesc cu 20 la sută.

Calendarul septemnei. Table with columns: Febr. 1890, Sorele, Calend. Gregorian, Calend. Iulian. Lists dates and names like 2 Simp. Martie, 3 Cunigunda, etc.

Din rapoartele comerciale din Budapesta. 22 Februarie.

Negoțul în produse a fost mai slab, ca în săptămâna premergătoare. Cumpărătorii din afară foarte puțin. Manufacturile de asemenea nu s'au căutat. Numărul a fost destul în piță. Intereșele pentru efecte de prima calitate au scădută la 3 3/4%.

Bucatele. Pe piețele din afară prețurile bucatelor au avut peste tot tendință fermă. In New-York au încheiat cu 1-1/2% mai sus. In Anglia și Franca fermă. In Germania s'a ridicat grăul cu 1 3/4 mărci, orzul 2 mărci.

La B.-Pesta s'a transportat puțină marfă cu corăbiile. De aceea prețurile au încheiat cu 10 cr. mai sus ca săptămâna trecută. Mișcarea săptămânală a fost circa 110.000 măji metrice.

Victualii. Ouă puțin, cerere viuă. Cu deosebire exportatorii au urcat prețurile. Au încheiat 49-51 la 1 fl. Galțe:

Prețuri urcate, negoț restrins. Gâșce grase 5, 6.50 fl. tăiate 5.20, 6 fl. slabe 3.60, 3.80, rațe grase 1.90, 2.40, slabe 1.30, 1.70, pui 90 cr. 1.40, curci 4.80, 5 fl. părechea. Unt 85,90 fl., cartofi 1.70, 1.75, cēpă roșă 6 fl., usturoiu 23-24 maja metrică.

Coloniale. Zaharul prima rafinad 34 fl., secunda 33.75; cubul 35,50 100 de kilogr. Cafēa este totu în urcare. Ceylon 200-188 fl., Java 194-180 fl., Mocea 200 fl. suta de kilogr.

Păstăioșele n'au avut căutare. Consumul s'a mărginit mai mult în țēră, Prețurile ca în săptămâna premergătoare. Notēză: fasolea mare albă 6.80, 7 fl. linte 9.50, mazăre 8, 9.50 fl., sēmēntă de cânepă 9.50, 10 fl. suta de kilogr.

Luterna e tare căutată, curățită ca cea francă 70-75 fl. Roșă nu se cere De Bănatu cu sēmīntă mēruntă este cu 38.40 fl.

Miere ungurescă, strecurată 29.50. 30 fl.

Cēra de Rosenau, din a doua mână, 112-123.

Nuci transilvane 19, 19.50 fl.

Unșōrea de porc a mai scădută, s'a negociat cu 54.50, 55 fl. cu butoiu cu totu; 52, 52.50 fl., fără butoiu.

Sēu. Negoț slab; notēză 31.50, 32 fl.

Petroleul prima americanu notēză 22.50, de Caucaș 21 fl.

In lână prețurile neschimbate.

Pei de oiă s'au vëndut săptămâna trecută cam 30,000 bucăți de diferite proveniențe, de Macedonia au obținut 54.66 fl. pr. suta kilogr., sērbesc 112 fl. pr. 100 bucăți, bulgăresc dto 95 fl., tōte cu 2%. Pei de miel s'au vëndut 7000 sērbesc și bulgăresc cu 80-85 fl. 100 bucăți și 2%.

Pei uscate au fost slab căutate. Cumpărătorii nu s'au arētat în piță; au sosit numai câteva comande în scris. Pei de boi unguresc costă 22-24 fl., de mijloc 18-20 fl., frunte de vac 12-14 fl., de mijloc 10-11 fl., pittlingi 7-9 fl. tōte cu părechea.

Agiul pentru luna Martie s'a statorit cu 17 1/2%.

Banca imperială germană a redus discountul la 4%, lombardul la 4 1/2%.

Tergul de rimători din Steinbruch. La 24 Febr. n. starea rimătorilor a fost de 98.408 capete, la 25 Febr. au intrat 1399 capete și au eșit 917 rămânend la 25 Februarie un număr de 98.890 capete. Se notēză: marfă ungurescă veche, grea dela 44 cr. până la 45 cr marfă ungurescă tinēră grea dela 46 cr. până la 47 cr., de mijloc dela 46 cr. până la 47 cr. - ușor dela 43 cr. până la 45 1/2 cr. - Marfă țērănescă grea dela 45 până la 46 - cr. - de mijloc dela 46 cr. până la 47 cr. ușor dela 45 cr. până la 46 cr. - Marfă de România de Băkonu grea dela - cr. până la - cr. transito mijlocia grea dela - cr. până la - cr. însă transito ușor dela - cr. până la - cr. transio dto țeposă grea dela - cr. până la - cr. transito mijlocia dela - cr. până la - cr Marfă sērbescă grea dela 44-45 cr. transito, mijlocia grea dela 44-45 1/2 cr. transito-șoră dela 44-44 1/2 cr. Porc ingrășat de unu anu dela - cr. până la - cr., ingrășat cu cucuruz dela - cr. până la - cr., ingrășat cu ghindă dela - cr. până la - cr. Cântărit la gară cu 4 1/2.

Cursul losurilor private din 26 Febr.

Table with columns: comp., vinde. Lists various items like Basilica, Creditu, Clary 40 fl. m. c., etc.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 26 Febr. 1890.

Table with columns: Săminte, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., dela până. Rows include various grain types like Grâu Bănățeneș, Grâu de Tisa, etc.

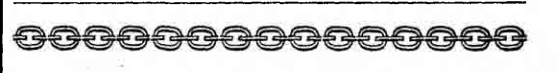
Bursa din București din 27 Febr.

Table with columns: Valori, %/100, SECUMID. Rows include Rentă română perpetuă, Banca Națion., etc.

Cursul la bursa de Viena din 28 Februarie st. n. 1890

Table with columns: Valori, %/100. Rows include Rentă de aur 4%, Rentă de hârtie 5%, etc.

Pentru stomachul stricată, indigestiune și pentru acele nenumerate bôle, cari provin din cauza conturbării organelor...

No. 74—890. Aurora.

Anunțiu.

Societatea de împrumut și păstrare „Aurora“ din Năsăud va ține adunarea generală în 23 Martie a. c. er în casă când nu s'ar prezenta membrii în numărul suficient...

Obiectele pertractării sunt:

- 1. Raportul direcțiunei și a comisiunei cenzurătoare. 2. Satorirea bilanțului pe anul 1889 și împărțirea câștigului. 3. Modificarea statutelor. 4. Alegerea directorului. 5. Alegerea alor doi membri în consiliul administrativ. 6. Alegerea comisiunei cenzurătoare.

Năsăud, 24 Februarie 1890.

Direcțiunea.

Avisul d-lor abonenți!

D-lor abonenți, cari în timpul din urmă ni-au cerut să le trimitem ȋiarul începând dela anul nou, le facem cunoscut, că ne mai având numărul disponibil din luna Ianuarie, am dispus să li-se trimită ȋiarul numai dela 1 Februarie, socotindu-se abonamentul din această ȋi.

Administrațiunea.

Editor și Redactor responsabil Dr. Aurel Mureșianu.

BILANȚUL PE ANUL 1889.

al ȋ institutului de credit și economii „ECONOMULU“, societate pe acțiuni în Clușiu.

Active.

Contul bilanțului.

Pasive.

Main balance sheet table with columns: Active, Contul bilanțului, Pasive. Rows include Creditul anticipațiilor, Capitalul, Depunerilor spre fructificare, etc.

Eșiri.

Contul profitului și perderilor.

Venituri

Table showing expenses (Eșiri) and income (Venituri). Rows include Onorariilor, Interesele creditului, etc.

Clușiu, 31 Decembrie 1889.

B. S. Podobă, m. p. director.

Dr. Gregoriu Silași, m. p. cassar.

Alexandru Filip, m. p. contabil.

Acest ȋ bilanș esaminându-se din punctu în punctu, s'a astat esact și în conformitate cu cȋrțile de comptabilitate.

Membri direcțiunei:

A. Bohățiel, m. p. președinte.

Ionu Petranu, m. p.

Emericu Popu, m. p.

Gavrilu Popu, m. p.

Comitetulu de reviziune:

Artemiu Sarkadi, m. p.

Lazaru Baldi, m. p.

Stefanu Galea, m. p.

Andreu Truța, m. p.

CONVOCARE.

„ECONOMULU“, institutulu de credit și economii, societate pe acțiuni, în Clușiu ȋși va ține,

a IV-a adunare generală

in 20 Martie a. c. st. n. dimineața la 10 ore în localitatea institutului.

La această adunare prin această se invită domni acționari ai institutului, făcându-se atenție la dispozițiunile ș-lui 19 din Statute, după cari acțiuni originale sunt de a se depune în biroulu direcțiunei cu 8 ȋile mai înainte, pentru ca să aibă votu.

Obiectele adunării voru fi:

- 1. Raportulu direcțiunei. 2. Raportulu comitetului de reviziune. 3. Alegerea unui membru în directoriu în locul celui ce se va sorti amersat ș-lui 32 din Statute. 4. Stabilirea bilanțului pe 1889, și fixarea dividendelor. 5. Propuneri eventuali după modalitatea ș-lui 29 din Statute. 6. Modificarea ș-lui 49 din Statute. 7. Esmiterea unei comisiuni spre verificarea procesului verbalu.

Din ședința direcțiunei institutului „ECONOMULU“ ȋinută în Clușiu la 22 Februarie 1890.

A. Bohățiel m. p. președinte.

B. S. Podobă m. p. dir. executiv.

Weisse Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.45 p. Meter — gemustert — (circa 150 versch. Qual.) — versch. roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depôt **G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.) **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

ANUNȚ.

DENTISTUL D^r. GUST

ține consultațiuni dela 9—12 și dela 2—5 ore
TÊRGULŪ PÔMELORŪ No. 93
 Scôtorea dinților cu și fără de narcosă.
 Plombarea dinților cu Cement, argint și aur.
 Dinți artificiali.

REPARATOR
 in contra
REUMATISMULUI și a SOLDINEI (Gicht)

pentru 50 cr. și 1 fl. in fie-care farm. de căpătăt.

TOCAIER CHINA-EISENWEIN,

celu mai bunu mijlocu in contra
ANEMIEI și GĂLBINĂREI (Paliditate).
 Prețulu unei sticle mici fl. 1.60, sticla mare fl. 3.— Contra imi-
 tărilor apărătă prin subscrierea numelui meu.

MARGUERITE CRÊME,

mijloculu celu mai modernu pentru nobilitarea pe-
 liței obrazului. Pe masa de toaletă a fiă-cărei dame
 elegante familiarisată. Cu desevîrșire nestricăciôsă.
 Prețulu unui borcanu fl. 2.

GEORG KRIEGNER,

farmacia „Zur ungarischen Krone“, Budapest Kalvinplatz.
 245,5—2

FARMACIA

I. PSERHOFER

VIENA, Singerstrasse Nr. 15 230,12-11
 la „Goldenen Reichsapfel“.

Pilule pentru curățirea sângelui, mai înainte numite „Pilule universale“, merită cu totu dreptulu numirea din urmă, de ôre-ce in realitate suntă multe bôle, la cari aceste pilule au doveditū efectulu lorū in adevêrū escelentū.

De mai multe decenii suntă aceste pilule lățite pretutindenea, de mulți medic prescrișe și pușne familii se vorū afla, la cari arū lipsi o mică provisiune din acestū medicamentū de casă escelentū.

Din aceste pilule costă: 1 cutiă cu 15 pilule 21 cr., 1 sulū cu 6 cutii 1 fl. 5 cr., la trimiteri nefrancate cu rambursă 1 fl. 10 cr.

Trimițendu-se prețulu înainte costă dinpreună cu espedarea francată. 1 sulū cu pilule 1 fl. 25 cr., 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. — (Mai puțin de unū sulū pu se pôte trimite.)

Se face rugarea espresă de a cere pilulele pentru curățirea sângelui anume ale lui I. Pserhofer și de a observa la aceea, ca etichetele de pe capaculu fiă-cărei cutii sē fie provêdute cu subsemnătura I. PSERHOFER, care se află și pe instrucțiune in colóre roșiă.

Balsamū in contra degerătorei de I. Pserhofer, 1 borcănelū 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.
Suculū-Spitzwegerich, in contra catarului, răgușelei, tusei spasmodice etc. 1 sticluță 50 cr.

Alifiă americană in contra durerilor rŕeumatice, 1 fl. 20 cr.

Prafū in contra asudării picidorelorū, prețulu unei cutii 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Balsamū in contra gușilorū, 1 sticluță 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Esență de viêtă (Picăturile de Praga), pentru stomachū stricatū, contra nemis-
 turei etc. etc. 1 sticluță 22 cr.

Minunatulū balsamū englezescū. 1 sticla 50 cr., 1 sticluță mică 12 cr.

Prafuri in contra tusei etc., (Fiekerpulver) 1 cutiă 35 cr., cu trimiterea francată 60 cr.

Pomada-Tanochininū de I. Pserhofer, celu mai bunū mijlocu pentru cres-
 cerea pèrului. Un borcanū 2 fl.

Plastru-universalū, de profesêrū **Stuedel**, medicamentū de casă pentru rāni,
 bube etc. 1 borcanū 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare-universală de curățeniă, de A. W. Bulrich. Unū medicamentū
 escelentū contra tuturorū urmărilor
 mistuirei stricate. 1 pachetū 1 fl.

Afară de preparatele aci numite se mai află tôte specialitățile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin tôte diarele austriace, și la casă, când unele din aceste specii nu s'arū afla in depositū, se vorū procura la cerere cu promptitudine și câtū se pôte de fiinū.

Trimiterea cu poșta se efectueză grabnicū, fiindū prețulu trimisū înainte, comande mai mari se efectueză și cu rambursă.

Trimițendu-se prețulu înainte, (mai bine cu mandatū postalū) portul este mai efiinū, ca cu rambursă.

SEMINȚE

249.10—5

ALPHONS SZAVOSZT.

Comerciant de seminte și deposit de articuli de agronomiă
 Budapesta. Arauy-lánosgasse No. 11

aduce la cunoscința onor. economi, și publicului cultivatorū de grădinī că cu 1 Ianuarie a deschisū unū despărțemētū de

SEMINȚE DE LEGUMI ȘI DE FLORI

și recomandă depositulū sēu bogatū asortatū cu seminte pros-
 pete de trifoiuri, erburī, napi, de legumi și de flori.

Prețuri-curente la cerere gratis.

Cele mai bune
Materii (stoffe) de Brunn
 fabricate cu prețurile originale
 Fabrica de postavuri fine
Siegel-Imhof
 in Brunn

Pentru unū rēndu de haine bārbătesci de primăveră sēu vēră este de ajuns unū coupon in lungime de 3-10 mtr., cari faci 4 cofi de Vienna.

Lână veritabilă costă
 fl. 4.80 calitatea obișnuită.
 fl. 7.75 calitatea fină.
 fl. 10.80 calitatea cea mai fină.
 fl. 12.40 calitatea supradată.

Mai departe suntă de căpătăt in cea mai mare alegere Kamungame vesute cu hirtiele de mātă-e, stote pentru parășuri, pasă (Loden) pentru vinturi și tu ispi, parvienti și toșchișă pentru haine de sa-
 loni, postavuri pentru mltome de ampu-
 lat, stote de spată din apă pentru bā-
 bai și copii, stote veritabile de pichet
 pentru gilet, etc. etc.
 Pentru marā bună, Mergelia esactă și
 incoamā după mostre se garanteză.
Mostre gratis și franco.
 40—2

Ajutorū grabnicū și sigurū

pentru

SUFERINȚE DE STOMACHŪ ȘI URMĂRILE ACESTORA!!

Mijloculu celū mai bunū și eficace pentru mântinerea sănătății, curățirea su-
 curilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei misturi bune este deja
 pretutindenea cunoscutulū și plăcutulū

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acestū balsamū preparatū cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tă
 măditore sē d vedesce ca fôrte folositorū in contra tuturorū greutăților de mistuire
 căreai de stomachū, lipsa de apētītū, rigăelei, congestiunilor, haemoroidelor etc. etc.
 In urma ei acitătii sale a devenitū acestū balsamū acum unū sigurū și doveditū
medicamentū de casă poporaiū.

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoscință stau la dispozițiă!

FIȚI ATENȚI!!!

Spre a evita înșelătorii, faci pe fiecare atentū, că fiecare sticla cu **Dr. Rosa's
 Lebens-Balsam**, care singurū numai de mine este preparatū după receta originală, este
 învelitā in hārtiă grōsă albastră, care pōrtă in lungulu ei inscripțiă: **Dr. Rosa's Le-
 bens-Balsam** din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—3“ in
 limba germană, boemă, ungară și franceză, și cari suntū provêdute cu alăturata
 marcă a fabriciei luatū sub scutulū legalū.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabilū sē pôte procura numai in
 Depositulū principalū alū producătorului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“
 Prag 205—3.

In **Budapesta**: la farmacia I. von Török.
 Tôte farmaciile din **Brașov**, precum și tôte farmaciile mai mari din mo-
 narchia Austro-ugară au deposite din acestū balsamū de viêtă.

Totū de acolo se pôte avea:

Alifiă de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

unū medicamentū sigurū și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscutū
 in contra tuturorū inflamațiunilor, rānilorū și umflăturilor.

Acēsta se 'ntrebuintează cu succesū sigurū la inflamațiuni. la stagnațiunea lap-
 telui și întărirea țitelorū cu ocașiunea întercării copilului, la abscese, ulcere, pustule
 cu puroiu, carbuncule; copturi la unghie, la panariți (ulcerațiuni) la degete, la întă-
 rituri, umflături, tumărea glandulelor limfatice, lipome etc. — Tôte inflamațiunile,
 umflături, întărituri se vindecă in timpulū celū mai scurtū; la casuri însă, unde s'a
 formatū deja puroiu absorbē buba și o vindecă in timpulū celū mai scurtū fără dureri.
 In cutiôre a 25 și 35 cr.

FIȚI ATENȚI!

De ôrcece alifiă de casă universală de Praga sē imiteză
 fôrte desū, faci pe fiecare atentū, ca singurū numai la mine
 se preparēză după receta originală. Acēsta este numai
 atunei veritabilă. decă cutiôrele din metalū galbinū, in cari
 se pune, suntū înfășurate in hārtiă roșiă pe care s'află tipărită in 9 limbi explicați-
 unea cum sē se întrebuinte. impachetate și in cartône vinete — cari suntū provê-
 dute cu marca fabriciei de mai susū.

Balsamū pentru aușu.

(Gehör-Balsam)

Celū mǎi probatū și prin multe încercări celū mai temeinicū medicamentū
 pentru vindecarea aușului greu si spre redobândirea aușului perdutū. 1 Flacon 1 fl.
 58,26—23

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei“
 a 5 cr. se potū cumpēra in tutungeria I. Gross, și in li-
 brăria Nicolae Ciureu.